

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoE/84/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715200276
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6715200276.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, vo veci výkonu rozhodnutia oprávneného W. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXXX/XX, XXX XX L., právne zastúpeného Mgr. Martinou Slosiarikovou, advokátkou so sídlom Jelšová 2A, Banská Bystrica 974 01, proti povinnej Y. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. XX, XXX XX A., o úprave styku oprávneného s maloletým W. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, o odvolaní povinnej proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 8Em/2/2015-63 z 12. 03. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že návrh oprávneného na uloženie pokuty povinnej zamietá.

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd uložil v zmysle § 273 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) povinnej (ďalej aj „matka“) pokutu vo výške 200,- Eur, ktorú je povinná zaplatiť na účet Okresného súdu Zvolen do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Z jeho odôvodnenia vyplýva, že oprávnený (ďalej aj „otec“) sa domáha nariadenia výkonu rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 9C/25/2008-28 zo dňa 20.03.2008, právoplatného 03. 04. 2008, ktorým bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletého, maloletý bol zverený na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, otcovi bola uložená vyživovacia povinnosť a bol upravený styk otca s maloletým dieťaťom. Predbežným opatrením, nariadeným uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 7P/42/2014-29 zo dňa 12.12.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoP/10/2015-51 zo dňa 10.02.2015, právoplatným 16.02.2015, okresný súd upravil styk otca s maloletým dieťaťom nad rámec rozsahu styku upraveného rozsudkom o rozvode. Z dôvodu opakovaného marenia styku matkou otec žiadal, aby okresný súd postupoval v zmysle § 273 ods. 1, 2, 3, 4 O. s. p..

S poukazom na § 272 ods. 3 O. s. p. okresný súd vyzval povinnú, aby sa dobrovoľne podrobila právoplatnému a vykonateľnému rozsudku, upozornil ju na následky dobrovoľného nerešpektovania súdneho rozhodnutia.

Na výzvu súdu povinná uviedla, že návrh na výkon rozhodnutia považuje za nedôvodný. Maloletý syn mal od 22.12.2014 hnačky, zvracal, mal teplotu 39,05 °C, na druhý deň pre pretrvávajúce problémy s ním navštívila všeobecnú lekárku pre deti a dorast, pričom pri návšteve lekárky mal syn teplotu 38,5 °C. Lekárka diagnostikovala u syna gastroenteritis ac. s tým, že pri nezlepšení je potrebné absolvovať kontrolu. Po príchode od ošetrojúcej lekárky SMS správou informovala otca, že syn je chorý, má hnačky, virózu, teploty, má naordinovaný odpočinok a čípkky a syna mu dá, keď mu bude lepšie. Oprávnený na SMS správu vôbec nereagoval, ani v stanovenú hodinu syna neprišiel prevziať. Ozval sa SMS správou až o 15.23 hod., že mu má dať vedieť, kedy sa dieťa zobudí, že si ho vyzdvihne podľa predbežného opatrenia. Dňa 24.12.2015 opakovane v poobedňajších hodinách navštívila matka s maloletým dieťaťom všeobecnú lekárku vzhľadom na pretrvávajúce teploty, zvracanie a hnačky; lekárka doporučila kľudový režim, domácu liečbu a tekutiny. Zdravotný stav maloletého bol stabilizovaný od 25.12.2014, o čom matka okamžite SMS správou o 8.20 hod. informovala otca s tým, aby jej oznámil hodinu, kedy si syna príde prevziať. Pre syna prišiel o 12.30 hod. Vzhľadom na uvedené mala povinná za to, že nie ona porušila uznesenie o nariadení predbežného opatrenia, ale oprávnený, ktorý si neprišiel syna vyzdvihnúť

dňa 23.12.2014 o 13.00 hod., čím nerešpektoval hodinu prevzatia. Otec porušuje rozsudok Okresného súdu vo Zvolene č. k. 9C/25/2008, keď si neplní povinnosti pri úprave styku, syna neprevezme v stanovené hodiny, nepríde načas, mešká aj 15 minút, dokonca si neprevzal syna dňa 17.01.2015 o 9.00 hod., neinformoval matku, že pre syna nepríde, len synovi deň predtým volal, že je chorý.

Súd v zmysle ustanovenia § 272 ods. 5 O. s. p. požiadal o spoluprácu a súčinnosť orgán sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen pri zisťovaní informácií o dôvodoch nepodrobenia sa matky právoplatnému rozhodnutiu súdu. V rámci tohto kolízny opatrovník dňa 29.01.2015 vykonal s ňou pohovor, matka uviedla, že dňa 23.12.2014 ju otec maloletého v čase obeda telefonicky kontaktoval, pričom ona mu oznámila, že maloletý je chorý, čo bol dôvod, pre ktorý mu odmietla dieťa vydať, keďže v minulosti nemala dobrú skúsenosť so starostlivosťou otca o maloletého v čase choroby. Otec mal údajne opustiť domácnosť v nočných hodinách bez toho, aby bolo zabezpečené podanie lieku maloletému; rovnako v auguste roku 2013, keď mal maloletý zápal ucha, otec ho zobral na letecký deň a nepodal mu naordinované lieky. Priebeh komunikácie medzi otcom a matkou je zaznamenaný v obsahu SMS správ od 23.12.2014 do 25.12.2014, z ktorého vyplýva, že matka neodmietla stretnutie definitívne, ale sa snažila ho odsunúť o nejaký čas, pokiaľ u maloletého neodznajú najakútnejšie prejavy ochorenia (hnačka, teplota). Keď sa stav syna zlepšil, oznámila to otcovi, aby si preň prišiel. Matka navyše oznámila, že maloletý dlhodobo prejavuje nevôľu stretávať sa s otcom, keďže je dlhodobo negatívne nastavený proti nemu pravdepodobne z dôvodu nevhodného správania sa otca k matke v minulosti, ale i v súčasnosti. Maloletý svojho biologického otca volá Y. a jej súčasného partnera, s ktorým má vybudovaný veľmi pekný vzťah, volá otec.

Okresný súd doručil vyjadrenie matky otcovi; otec v reakcii poukázal na rozpornosť tvrdení matky, poprel, že by bol kontaktovaný bezprostredne po návrate od ošetrojúcej lekárky dňa 23.12.2014, pretože to bol práve on, ktorý ju SMS správou o 12 hod. upozornil za účelom realizácie jeho styku s maloletým. Tiež určil náhradný termín vyzdvihnutia maloletého na určenom čase o 19. hod., avšak ani v tomto prípade k odovzdaniu maloletého nedošlo, v dôsledku čoho bol nútený privolať políciu, ktorú požiadal o asistenciu. Matka na zvonenie nereagovala, keď suseda im oznámila, že videla maloletého v sprievode matky, jej súčasného partnera a sestry maloletého, opúšťať obydľie. Styk s maloletým bol otcovi umožnený až dňa 25.12.2014. Lekárske správy, týkajúce sa zdravotného stavu, neboli otcovi odovzdané, ten o nich nemal až do súčasnosti žiadnu vedomosť. Matka pravidelne porušuje súdne rozhodnutia, ovplyvňuje maloletého v jeho názore na otca, núti ho klamať; tieto skutočnosti konštatovala znalkyňa Y. A. M. vo svojom znaleckom posudku, vypracovanom v rámci konania vo veci samej, vedenej pod sp. zn. 15P/38/2012. Poukázal na to, že už 5 rokov netrúvil so synom Vianoce, pričom nariadeným predbežným opatrením sa mala situácia minulý rok zmeniť, avšak vinou matky k tomu opätovne nedošlo. Súdne rozhodnutie, ktorého sa výkon týka, bolo zo strany matky porušené aj počas jarných prázdnin 2015. Maloletý je aktívnym hráčom tenisu, pričom navštevuje tenisový krúžok, tréningy prebiehali aj počas jarných prázdnin, maloletý sa ich zúčastňoval v sprievode otca. Ich spoločné chvíle boli opakovane rušené matkou, ktorá sa tréningov zúčastňovala a maloletého rozrušovala tvrdeniami, ako jej a sestre chýba, pričom mu odovzdala druhý mobilný telefón s listom. Otec podal dňa 19.02.2015 o 19.45 hod. na OO PZ Sliac aj trestné oznámenie na matku maloletého (č. l. 55-58 spisu), ktorá nerešpektuje vyššie označené súdne rozhodnutia, týkajúce sa úpravy styku otca s maloletým, keď bráni otcovi maloletého v realizácii styku s maloletým synom, pretože dňa 15.02.2015 matka odovzdala maloletého otcovi, ale dňa 19.02.2015 približne o 13.30 hod. došlo v reštaurácii hotela T. k situácii, že maloletý odišiel od otca na toaletu a keď sa dlhšiu dobu nevracal, išiel otec za ním, na toailete ho nenašiel, preto vybehol von pred budovu, kde uvidel maloletého v sprievode jeho starého otca zo strany matky, ako sa vzdávajú smerom k bydlisku matky maloletého. Po príchode pred bytový dom zastihol otec bývalého svokra už bez dieťaťa, po vzájomnej slovnej výmene privolať otec policajnú hliadku, ktorá však komunikovala iba s jeho bývalým svokrom, pričom otec mal podozrenie, že jeden z členov privolanej hliadky bol súčasný partner matky maloletého. Preto otec po odchode tejto policajnej hliadky privolať ďalšiu policajnú hliadku, ktorej vysvetlil celú situáciu a spoločne s ňou sa odobral pred byt matky, ktorá mu oznámila, že syn nechce ísť k nemu a že sa s ním nebude ani rozprávať. Otec maloletého dodal, že napriek všetkým súdnym rozhodnutiam mu matka odmietla dať syna, rovnako ako to urobila dňa 23.12.2014.

Súd na základe vyjadrenia oprávneného a listinných dôkazov ním doložených, ako aj z vykonaného pohovoru s povinnou, realizovaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen považoval za preukázané, že matka vôbec nezabezpečuje realizáciu rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým dieťaťom tak, ako jej to ukladá právoplatné súdne rozhodnutie; neprihliadol na tvrdenia matky, že dieťa styk s otcom odmieta, pretože je jej povinnosťou dieťa na styk s otcom v zmysle právoplatného rozsudku v spojení s predbežným opatrením riadne pripraviť a to aj po psychickej stránke, ktorá má spočívať v

pozitívnej stimulácii maloletého dieťaťa na stretnutia s oprávneným. Oprávnený má právo ako rodič sa s dieťaťom kontaktovať, tráviť voľný čas a výchovne vplyvať na svoje dieťa, pretože nebol doteraz vo svojich rodičovských právach obmedzený, ani mu nebola ich realizácia zakázaná. Z obsahu spisu je zrejmé, že vzájomný vzťah medzi rodičmi je narušený, je však potrebné, aby si rodičia uvedomili, že ako partneri sa môžu rozísť, ale ako rodičia sú navždy spojení nerozlučným putom prostredníctvom svojho dieťaťa a sú neoddeliteľnou súčasťou jeho života bez ohľadu na ich vzájomný vzťah. Príprava maloletého dieťaťa matkou predpokladá nielen materiálne zabezpečenie dieťaťa a to najmä vhodným oblečením, zdravotnými potrebami, prípadne ďalšími vecami, potrebnými pre dieťa, ale predpokladá aj psychickú prípravu dieťaťa, aby nedošlo k narúšaniu vzťahov medzi dieťaťom a druhým z rodičov. S ohľadom na vzťah preferenčného rodiča a dieťaťa je úlohou práve preferenčného rodiča (v tomto prípade povinnej), aby viedol dieťa k úcte k druhému rodičovi a pripravil ho na stretnutie. Preferenčný rodič nemôže nechať na dieťati, či má alebo nemá chuť sa s druhým rodičom stretnúť; ak má rodič zdravú osobnosť, má k dieťaťu pozitívny vzťah a má dobrý charakter, má záujem, aby sa dieťa stýkalo aj s druhým rodičom a to aj v prípade, že má voči nemu osobné výhrady. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam. Z výsledku konania vyplýva, že úprava styku otca s maloletým dieťaťom v zmysle právoplatného rozsudku v spojení s predbežným opatrením sa nerealizuje v judikovanom rozsahu a to zavinením matky, ktorá bez vážneho dôvodu bránila realizácii nerušeného styku maloletého s otcom. Okresný súd nezistil objektívne prekážky na zabránenie styku otca s maloletým. Preto jej uložil pokutu s tým, že v prípade ďalšieho bezdôvodného nerešpektovania rozhodnutia súdu o úprave styku otca s maloletým dieťaťom možno pokutu ukladať opakovane; zároveň je súd oprávnený pristúpiť aj k ďalším opatreniam v zmysle zákona. Upozornil, že ďalšie bezdôvodné nerešpektovanie rozhodnutia súdu o úprave styku otca s maloletým dieťaťom po uložení pokuty matke je možné kvalifikovať ako trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona, za ktorý je možné uložiť trest odňatia slobody na 1 až 5 rokov.

Proti tomuto uzneseniu podala matka včas odvolanie. Na uloženie pokuty nebol daný žiaden dôvod, k návrhu na výkon rozhodnutia sa dňa 04.02.2015 písomne vyjadrila, uviedla zdravotné problémy syna, v dôsledku ktorých musela navštíviť lekárku; tieto skutočnosti oznámila SMS správou oprávnenému, ktorý však vôbec nereagoval. Otec neuvádza pravdu, pokiaľ tvrdí, že ho bezprostredne po príchode od lekárky nekontaktovala; k odvolaniu predložila svoju komunikáciu SMS správami medzi ňou a otcom súdu do spisu. Zdravotný stav syna sa stabilizoval 25.12.2014, o čom okamžite informovala otca; uznesenie okresného súdu o úprave styku neporušila. Pokiaľ zdravotný stav maloletého syna mu dovoľoval odísť s otcom, okamžite o tom otca upovedomila. Dňa 20.01.2015 jej bola doručená súdom výzva na podrobenie sa výkonu rozhodnutia, na ktorú reagovala; dňa 12.03.2015 jej však súd uložil pokutu; takto mal súd postupovať až v prípade, že by jeho výzva zostala v zmysle § 272 ods. 3 O. s. p. a § 273 ods. 1 O. s. p. bezvýsledná. Uloženie pokuty bolo nedôvodné a podľa uvedeného zákonného ustanovenia aj predčasné.

Kolíznym opatrovník a otec sa k odvolaniu matky nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), prejednal odvolanie matky v rozsahu § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil a návrh oprávneného na uloženie pokuty povinnej zamietol.

Podľa § 220 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Predmetom núteného výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí (§ 272 a nasledujúce O. s. p.) je zabezpečenie realizácie povinností, uložených právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, ktoré nie sú plnené dobrovoľne, resp. nie sú plnené náležite tak, ako boli súdnym rozhodnutím uložené. Tento nútený výkon rozhodnutia sa vyznačuje predovšetkým aktívnou účasťou súdu s preventívnym charakterom, ktorej cieľom je dobrovoľné plnenie povinností, ustanovených právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím. Preto súd skôr, ako nariadi výkon, vyzve povinného, aby sa súdnemu rozhodnutiu podrobil alebo súdom schválenú dohodu plnil; vo výzve ho poučí o následkoch nesplnenia povinností; spravidla požiada iné subjekty o pôsobenie na povinného, aby tieto povinnosti dobrovoľne plnil. V prípade, ak sa javí, že účel výzvy možno lepšie dosiahnuť pojednávaním, sudca je oprávnený nariadiť pojednávanie, v rámci ktorého môže vypočuť povinného, oprávneného, maloleté dieťa, zástupcu príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo zástupcu príslušného orgánu obce; táto úvaha

je výlučne na súde. Ak takáto výzva ostane bezvýsledná, súd uloží tomu, kto dobrovoľne neplní, pokutu v určenej výške 200,- Eur; pokutu možno ukladať opakovane. Súd je tiež oprávnený vyzvať príslušný orgán, aby zastavil výplatu rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu, alebo aby zastavil výplatu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu. Osobitným spôsobom výkonu rozhodnutia je odňatie dieťaťa a jeho odovzdanie tomu, komu bolo zverené alebo tomu, kto má právo na styk s dieťaťom.

Pri úprave a následnej realizácii výkonu styku dieťaťa s rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, treba rešpektovať aj právo dieťaťa na svoj názor, ktorý môže zahŕňať nechť stretávať sa s rodičom z dôvodov rôzneho charakteru, spočívajúce v osobe starajúceho sa rodiča, ale aj v osobe oprávneného rodiča; je nevyhnutné hľadanie dôvodu, prečo dieťa odmieta styk s jedným z rodičov, a to nielen pre súd, rozhodujúci o nariadení výkonu rozhodnutia, ale predovšetkým pre rodičov detí. Ak ide totiž o oprávnené odmietanie v prípade, keď dieťa má vytvorený svoj vlastný odôvodnený názor, je otázne, či ho možno nútiť k stretávaniu; samozrejme iba za predpokladu, že sú splnené podmienky pre záver, že ide skutočne o vlastný názor dieťaťa, ktorý si vytvorilo samo na základe všetkých relevantných informácií, ktoré mu boli nezávisle sprostredkované. Pokiaľ rodič bezdôvodne zanedbal v priebehu dlhšieho obdobia svoj vzťah k dieťaťu, nestretával sa s ním, neprejavoval o neho záujem, nekontaktoval ho, svoje rodičovské práva nevykonával, ani inak nezabezpečoval výchovu dieťaťa, hoci mu v tom nebránila závažná prekážka, potom nemožno následne dieťaťu vyčítať jeho snahu eliminovať tohto rodiča zo svojho života.

Odvolačný súd sa oboznámil s obsahom spisu okresného súdu sp. zn. 8Em/2/2015; vychádzal zo zistenia, že predmetom konania je návrh otca maloletého, ktorým sa domáha výkonu rozhodnutia Okresného súdu Zvolen č. k. 9C/25/2008-28 zo dňa 20.03.2008, právoplatného a vykonateľného 03.04.2008; výkonu tohto rozhodnutia sa otec domáhal už aj v konaní vedenom pod sp. zn. 6Em/3/2014. Zo spisu vyplýva aj, že otec podal nový návrh na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenom pod sp. zn. 15P/38/2012, kde sa domáha rozšírenia styku s maloletým dieťaťom a zároveň aj uloženia informačnej povinnosti matke; v tomto konaní okresný súd rozsudkom č. k. 15P/38/2012-253 zo dňa 12.03.2013 návrh otca v plnom rozsahu zamietol; na odvolanie otca Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 16CoP/51/2013-339 zo dňa 19.09.2013 napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa správy majetku a zastupovania potvrdil a v časti týkajúcej sa rozšírenia styku a uloženia informačnej povinnosti zrušil a vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

V priebehu tohto konania okresný súd predbežným opatrením upravil styk otca nad rozsah doterajšej úpravy styku (v zmysle rozsudku z roku 2008) aj počas vianočných sviatkov v kalendárnom roku 2014 v čase od 23.12.2014 od 13.00 hod. do 27.12.2014 do 18.00 hod., počas jarných prázdnin v kalendárnom roku 2015 od 15.02.2015 od 9.00 hod. do 22.02.2015 do 18.00 hod., počas veľkonočných sviatkov v kalendárnom roku 2015 od 05.04.2015 od 9.00 hod. do 06.04.2015 do 15.00 hod., počas letných prázdnin v kalendárnom roku 2015 od 01.07.2015 od 08.00 hod. do 14.07.2015 do 18.00 hod. a od 01.08.2015 od 08.00 hod. do 14.08.2015 do 18.00 hod.; uznesenie bolo krajským súdom potvrdené (č. k. 13CoP/10/2015-51 zo dňa 10.02.2015); z registra spisov krajský súd zistil, že predbežné opatrenie bolo na návrh matky uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/114/2015-22 zo dňa 16.04.2015, potvrdené krajským súdom uznesením č. k. 15CoP/31/2015-76 z 09.06.2015, v časti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom počas letných prázdnin v kalendárnom roku 2015, zrušené.

Odvolať matky je dôvodné.

Krajský súd na rozdiel od okresného súdu je toho názoru, že návrh na uloženie pokuty je potrebné zamietnuť. Sám otec v návrhu uvádza, že matka mu neumožnila styk s maloletým dieťaťom počas Vianoc 2014, čím mala porušiť súdne rozhodnutie. Matka predložila ku odvolaniu listinné dôkazy, ktorými preukázala objektívnosť dôvodov - zdravotný stav maloletého dieťaťa - pre ktoré nebolo možné v stanovenom čase dieťa otcovi odovzdať; ani otec však nepopiera, že s maloletým sa stretol v podstate o dva dni neskôr (od 25.12.2014); zhodne s konštatovaním kolízneho opatrovníka krajský súd konštatuje, že matka neodmietla styk otca s maloletým definitívne, ale sa snažila ho odsunúť o nejaký čas, pokiaľ u maloletého neodznejú najakútnejšie prejavy ochorenia; zlepšenie zdravotného stavu maloletého dieťaťa otcovi obratom oznámila.

Krajský súd nepovažoval skutkový stav, zistený v spise okresného súdu, za dostatočne adekvátny pre uloženie pokuty; zákonný dôvod pre takýto postup okresného súdu nebol naplnený; preto odvolací súd uznesenie súdu prvostupňového zmenil a návrh otca na uloženie pokuty matke zamietol.

Senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.